

**СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ,
ПРОТИСТАВЛЕНИХ ЗА ОЗНАКОЮ «ДІЯ – СТАН», В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ**

**SEMANTIC ANALYSIS OF LINGUISTIC UNITS
CONTRASTING OF THE BASIS OF “ACTION – STATE” IN MODERN ENGLISH**

Мудринич С.Ю.,

orcid.org/0000-0002-4524-0935

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської мови і перекладу

факультету сходознавства

Київського національного лінгвістичного університету

Цимбаліста О.А.,

orcid.org/0000-0003-4895-472X

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземної філології та перекладу

Київського національного торговельно-економічного університету

У статті досліджено властивості лексико-семантичної пари в англійській мові *sleep – be asleep*, протиставленою за ознакою «дія – стан», у різних контекстах функціонування. Дієслово *sleep* репрезентує сон як форму функціонування людського організму, як особливу дію, що виконується людиною. Слово семантики стану *be asleep* несе інформацію про осмислення розповідачем сну як тимчасового стану, у якому знаходиться денотат підмета. Увагу приділено виявленню основи опозиції дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep*. Для вирішення поставлених завдань у роботі використовується комплекс методів лінгвістичного аналізу. Методологічну основу дослідження становлять наукові праці в галузі лінгвістики англійської мови. Проаналізовано різні підходи до визначення статусу слів семантики стану в англійській мові. Слова семантики стану в англійській мові виражають стан особи або предмета, ядро слів семантики стану складають предикативні прикметники у функції присудка, такі як *alone, ashamed, aslant, asleep*. Виявлено риси схожості та відмінності в опозиційних відношеннях цієї лексико-семантичної пари. Відмінність у смислово-змісті дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep* проявляється у закономірностях їх сполучення з прислівниками. Проаналізовано денотативні ситуації, які допускають подвійне осмислення і, як наслідок, використання двох членів пари. Описано експресивні ознаки дієслова *sleep*. Виділено два типи експресивності. Перший тип експресивності пов'язано з частотою використання слова, яке аналізуємо, другий тип експресивності визначається тим, що слово передає інформацію не тільки про деяку змістовну характеристику описуваного, але й про ставлення розповідача до цієї ознаки. Семантичні особливості, що характерні для цієї лексико-семантичної пари, можуть відкритись і в інших лексико-семантичних парах, протиставлених за ознакою «дія – стан» (*die – be dead, live – be alive*).

Ключові слова: експресивні ознаки, лексико-семантична пара, ознака «дія – стан», денотат підмета, слова семантики стану, лексичні одиниці, денотативні ситуації.

The article investigates the properties of the lexical-semantic pair in the English language *sleep – be asleep*, contrasted on the basis of “action – state”, in different contexts of functioning. The verb *sleep* represents sleep as a form of functioning of the human body, as a special action performed by man. The word of semantics state *be asleep* carries in formation about the narrator's understanding of the dream as a temporary state in which the subject's denotations. Attention is paid to identifying the basis of the opposition of the verb *sleep* and the word semantics of the state *be asleep*. A set of methods of linguistic analysis is used in the work to solve the set tasks. The methodological basis of the study is scientific works in the field of English linguistics. Different approaches to determining the status of words of semantics state in English are analyzed. Words of semantics state in English express the state of a person or object, the core of words of semantics state are predicative adjectives in the predicate function: *alone, ashamed, aslant, asleep*. The difference in the semantic meaning of the verb *sleep* and the word of semantics state *be asleep* is manifested in the patterns of their combination with adverbs. Denotative situations that allow double thinking and, as a consequence, the use of two members of the pair is analyzed. The expressive features of the verb *sleep* are described. There are two types of expressiveness. The first type of expressiveness, related to the frequency of use of the word we are analyzing, the second type of expressiveness, is determined by the fact that the word conveys information not only about some meaningful characteristics of the described, but also about the narrator's attitude to this feature. The semantic features that are characteristic of this lexical-semantic pair can be found in other lexical-semantic pairs, opposed on the basis of “action – state”: *die – be dead, live – be alive*.

Key words: expressive features, lexical-semantic pair, action – state feature, subject denotation, words of semantics state, lexical units, denotative situations.

Постановка проблеми. Нині у лінгвістиці починає все більше усвідомлюватися необхідність у створенні описів досліджуваних мов.

Відсутність описів різноманітних мовленнєвих одиниць відчувається однаковою мірою усіма, хто працює у сфері мови, а саме як теоретиками, так

і практиками. Опис будь-якої мови повинен будуватись на усупільненні висновків, отриманих щодо окремих мовленнєвих одиниць і семантичних груп, і не може бути здійснений без використання цих даних, тому будь-яке спільне добувається з приватного. Системність мови реалізується і проявляється у кожній окремій мові передусім через різноманітні форми взаємозв'язку окремих одиниць. Неможливо надати дійсну картину системності мови, не показавши її прояви на «початковому» рівні.

Пропонуємо семантичний аналіз лексико-семантичної пари в англійській мові дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep*, протиставлених за ознакою «дія – стан». Вибір як об'єкта досліджень лексичних одиниць дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep*, крім свого самостійного значення, представляє інтерес ще і з тієї причини, що низка семантичних особливостей, що характерні для цих одиниць, може відкритися в інших лексико-семантичних парах, протиставлених за ознакою «дія – стан», таких як *die – be dead, live – be alive*.

Семантичний опис досліджуваної лексико-семантичної пари дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep* додає відомості про ту інформацію, яка передається нею про денотат, а також про стилістичну та експресивну характеристику цих одиниць. Особлива увага приділена дослідженню виявлення того, що лежить в основі опозиції дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep*.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проаналізовано різні підходи до визначення статусу слів семантики стану в сучасному мовознавстві. Відзначено, що слова семантики стану дають характеристику природних явищ, фізичного і психічного станів людини, ядро слів семантики стану в англійській мові складають предикативні прикметники у функції присудка.

Б.А. Ільш [2] був першим усхіднослов'янському мовознавстві, хто здійснив лексико-граматичний аналіз слів семантики стану в англійській мові і виділив їх в окрему частину мови. Автор зазначає, що завдяки відсутності морфологічного оформлення означення в англійській мові будь-яке слово, що займає позицію між артиклем та іменником, подається як означення до цього іменника. Б.А. Ільш [2] простежує історичний шлях слів семантики стану і відзначає, що категорія стану в англійській мові почала виділятися в середньо-англійському періоді (1100–1500 рр). Так, крім слів, які були у мові Дж. Чосера, можна знайти слова з префіксом *a-* у Шекспіра: *a-cold, afeared, afoot, afraid, alike, alive, amiss, ashamed, asleep, awake*.

Л.О. Піпаст [5] розподіляє слова семантики стану за їх походженням на три групи. До першої групи він відносить слова типу *afire, afloat, ablaze*, які утворилися від прийменникових зворотів (*on flote, on slæpe*), що від початку вживалися у функції обставин, а потім стали другим елементом складеного присудка. Другу групу становлять слова типу *afraid, awake, aware*, які розвинулись із дієприкметників II, що виражають стан особи у предикативній функції. Третя група містить такі слова, як *ill, sorry, glad, well, poorly*, що втратили свій зв'язок із прикметником і прислівником, змінивши свою функцію.

Н.М. Раєвська [7] додає, що історично більшість слів категорії семантики походить від прийменникових сполук, наприклад, *asleep<insleep, abloom<inbloom, afire<onfire, aflame<inflammation, ajar<inthejar*.

М.Я. Блох [1] констатує той факт, що, за аналогією з російською назвою «категорія состояния», англійські лінгвісти здійснили лексико-граматичний аналіз *a-*слів і дали цій частині мови назву «категорія стану». Нова частина мови знайшла як своїх прихильників, так і опонентів серед вчених, що займаються дослідженням англійської мови.

Б.С. Хаймовіч і Б.Й. Роговська [7] виділяють «слова стану» в окрему частину мови і називають їх “*adlinks*” (завдяки їх зв'язку з “*link-verbs*” і аналогією з терміном “*adverbs*”).

На захист слів категорії стану як самостійного лексико-граматичного розряду в англійській мові виступили Б.М. Лейкіна (1953 р.), І.В. Жигадло (1956 р.), Л.Л. Іофік (1956 р.), І.П. Іванова (1956 р.), Л.П. Вінокурова (1954 р.) та їхні послідовники А.Л. Демідова (1962 р.), Л.Л. Лісіна (1970 р.). Зарубіжні лінгвісти теж звернули увагу на статус слів семантики стану. Так, Ч.Дж. Філмор [8] аналізував питання виділення визначених класів мовних одиниць зі значенням стану за посередництва відмінкової категорії на основі синтаксичної семантики, Д.С. Лі [4] – за посередництва граматичної категорії відмінка, тоді як Дж.Д. Лакофф [3] – за допомогою семантико-синтаксичних критеріїв.

Постановка завдання. Мета статті полягає в аналізі лексико-семантичних властивостей лексико-семантичної пари *sleep – be asleep* у різних контекстах функціонування. Поставлена мета реалізується через розв'язання таких конкретних задач, як виявлення рис схожості та відмінності в опозиційних відношеннях цієї лексико-семантичної пари; аналіз денотативних ситуацій, які допускають подвійне осмислення і, як наслідок, використання двох членів пари; виділення та опис

експресивних ознак дієслова *sleep*. Результати узагальнення матеріалу сприятимуть поглибленню розуміння системності мови, зокрема на семантичному рівні.

Для розв'язання поставлених задач у роботі використовується комплекс методів лінгвістичного аналізу. Описовий метод дав змогу виділити досліджувані одиниці й здійснити їх класифікацію та інтерпретацію. Структурний метод був спрямований на виявлення особливостей мовленнєвої репрезентації лексичних одиниць, процесів взаємодії семантичного та формально-синтаксичного рівнів. Трансформаційний метод та метод синонімічних субституцій були використані під час семантичного аналізу й класифікації лексико-семантичної пари *sleep – be asleep*. Побудова формул тлумачення, необхідна під час виділення лексико-семантичної пари *sleep – be asleep*, дала змогу максимально повно відобразити змістовне наповнення лексичних одиниць. Методологічну основу дослідження становлять наукові праці в галузі лінгвістики англійської мови.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що комплексне вивчення лексико-семантичної пари *sleep – be asleep* відкриває нові перспективи як для виявлення семантико-словотворчих особливостей, що характерні для цих лексичних одиниць, так і для пізнання їх ролі в мовленнєвій картині світу, що відповідає завданням системного та функціонального підходів до мовленнєвих явищ, допомагає визначати напрями розвитку лексичної системи загалом.

Виклад основного матеріалу. Перший компонент лексико-семантичної пари дієслово *sleep* репрезентує сон як форму функціонування людського організму, як особливу дію, що виконується людиною. Малюючи сон як дію, розповідач протиставляє цю дію іншій дії або включає її в ряд інших дій. На відміну від дієслова *sleep*, слово семантики стану *be asleep* несе інформацію про осмислення розповідачем сну як тимчасового стану, у якому знаходиться денотат підмета і який протиставляється стану бадьорості.

Щодо виявлення відмінності у значеннях *sleep* і слова семантики стану *be asleep* порівняємо такі два висловлювання:

- *I like to sleep (sleeping) when it's raining;*
- *I like to be asleep when it's raining.*

На перший погляд ці ситуації можуть здатися досить близькими, в обох випадках денотат підмета любить спати, коли йде дощ, але умови, які характеризують ці ситуації, і те, що розповідач хоче про них розповісти, діаметрально протилежні. Це визначає вибір синоніма. У першому

випадку розповідач хоче сказати, що ритм дощу навіює йому сон, змушує діяти в унісон з дощем. Бажання висловити саме цей зміст і вимагає вибору дієслова *sleep*. У другому випадку ціль висловлення інша. Розповідач хоче сказати, що він віддає перевагу стану сну в той момент, коли йде дощ. Цей зміст висловлюється тільки через поєднання слова семантики стану *be asleep*. Таким чином, вибір дієслова *sleep* зумовлений у випадках, де за умовами денотативної ситуації сон може бути прийнято тільки як дія, е.г.: *In spite of the noise he carried on sleeping. What do you suggest I do? What I suggest is this. Go back to your room and sleep through the afternoon (A. Cronin).*

Коли сон може бути прийнятим розповідачем тільки як дія у ряді інших дій, які, взяті разом, складають одне спільне ціле, вибір *sleep* ми повинні вважати обов'язковим, е.г.: *Only one room in which the entire family had to cook, eat, sleep and discharge all the duties of intimate living (I. Stone).* Треба все ж таки відзначити, що у тих випадках, коли сон сприймається розповідачем як особлива частина описуваної ситуації, усі інші частини сприймаються як стани, у яких перебувають інші денотати підметів цієї ситуації, разом складаючи картину положення речей в описуваній момент часу. Вибір розповідача падає, як правило, на слово семантики стану *be asleep*, е.г.: *Ann's husband was away, their two children were asleep in the next room (Phoenix, Arizona).* У наступних реченнях ця тенденція проявилась особливо яскраво на прикладах вживання інших лексико-семантичних сполучень, які визначають інші види станів, е.г.: *We are divorced. I have no wife to go back to. All I had is gone. Both my people are dead. No, I'd not go back to Pounding (W. Marshal).* Таким чином, сон може бути предствавлено і як частину в ряді інших дій, і як стан, що виступає паралельно іншим станом.

Відмінність у смислово-змісті дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep* проявляється у закономірностях їх сполучення з прислівниками. *Sleep* сполучається з прислівниками і прислівниковими зворотами, які характеризують протікання сну: добре, погано, спокійно, глибоко тощо, е.г.: *I'm afraid you slept badly last night. On the contrary? I slept well. Sometimes he slept so soundly, so quietly that she was nervous (S. Maugham). I awoke Stephen who had slept like one dead (A. Cronin).* Треба відзначити, що вживання *badly i well* обмежено. Вони не використовуються для позначення характеру протікання сну, якщо ситуація за часом співпадає з моментом висловлювання. Можна сказати *Did you sleep well*

(*badly*)? *He's always sleeping well (badly)*, але не можна сказати *He's sleeping well (badly)*. Сюди ж можна віднести випадки використання дієслова *sleep* у конструкціях з *cognate object*, у яких також розповідається про те, як протикав процес сну, е.г.: *He slept the sleep of the just. Clare slept the sleep one who has spent a night in a car (J. Galsworthy)*.

Слово семантики стану *be asleep*, що характеризує сон як стан, регулярно використовується з особливою групою прислівників, які розповідають про глибину занурення денотата підмета у стан сну, е.г.: *He was half asleep and I could see that he was not listening to me (A. Cronin). Baby was almost asleep when you called me and you woke him (J. Galsworthy)*. Необхідно відзначити, що хоча якісні прислівники типу *comfortably, peacefully* можуть сполучатися з дієсловом *sleep* і словом семантики стану *be asleep*, у кожному випадку вони передають різну інформацію. Якщо у реченні, е.г.: *He slept peacefully. He didn't awake in the morning (H. Lee)* прислівник дає якісну характеристику дії сну, то в наступному реченні, е.г.: *I go to work at seven o'clock when you're still comfortably asleep (Ch. Dickens)* прислівник характеризує стан, у якому знаходиться сплячий, вказуючи на те, як він почувається у стані сну.

Поняття дії нерозривно пов'язане з уявленням про силу, яка народжує цю дію. І навпаки, уява про виконавця дії не асоціюється з поняттям про стан. Не випадково тому в інформації, яку повідомляє слово семантики стану *be asleep*, залежність здійснення сну від денотата підмета взагалі не отримує вираження, тоді як дієслово *sleep* має особливий компонент значення, який реалізується в тих умовах, коли необхідно розповісти про залежність здійснення дії сну від волі, бажання, зусиль людини, тому в усіх випадках, коли за завданням висловлювання необхідно донести інформацію про те, що реалізація дії сну залежить від денотату підмета, вибір падає на дієслово *sleep*. Смысловий зміст слова семантики стану *be asleep*, малюючи сон як стан бездіяльності, навпаки, виключає його використання у цих умовах.

Таким чином, ми бачимо, що смыслова відмінність між дієсловом *sleep* і словом семантики стану *be asleep* не вичерпується одним протиставленням їх за лінією «дія – стан». Інформація, яка дається дієсловом *sleep*, відрізняється від інформації, яка дається словом семантики стану *be asleep* за двома лініями. По-перше, дієслово *sleep* представляє сон як дію, по-друге, ця дія залежить від підмета, тому однією з найважливіших умов для вибору дієслова *sleep* виступає необхідність

донести інформацію про сон як про дію, що виникає від бажання, необхідності для денотата підмета здійснити цю дію. У всіх цих випадках мовленнєва практика вимагає обов'язкового вибору дієслова *sleep* із використанням додаткового компоненту значення, е.г.: *Daddy wants to sleep. Now, do you understand that? (O'Connor), We'd better try to sleep (G. Greene), Putting out the light I composed myself to sleep (S. Maugham)*.

У різних денотативних ситуаціях ця умова може бути виражена з максимальною чіткістю, меншою або більшою визначеністю і мати на увазі спільний зміст усього контексту. Однак у якій би формі ця умова не була виражена, сама допустимість осмислення сну як дії, що залежить від денотата підмета, може розглядатись як достатня умова для вибору дієслова *sleep*.

Прямим продовженням того, що дієслово *sleep* представляє сон як дію, що залежить від денотату підмета, є його зв'язок із модальними дієсловами та модальними висловлюваннями, що виражають наявність чи відсутність бажання, рішення, змоги у денотата підмета здійснити цю дію, е.г.: *He was in irritable mood and could not sleep (S. Maugham), When I can't sleep I concentrate my will and I say: "I will sleep, I'm asleep, and off I go" (Daphnedu Maurier)*. В жодному з наведених прикладів дієслово *sleep* не допускає заміни словом семантики стану *be asleep*, оскільки сутність смыслового змісту *be asleep* забороняє його використання у моделюючих висловлюваннях, що вказують на залежність здійснення сну від спрямованості волі денотата підмета. Для слова семантики стану *be asleep* закономірно виступати тільки у складі модальних висловлювань, що доносять інформацію про наявність чи відсутність можливості, допустимості того, що денотат підмета знаходиться у стані сну, е.г.: *He must be still asleep (Ch. Dickens), He can't have been asleep as long as that (G. Greene), And there it was – the body of a man, lying on his side double dup – like he might be asleep (A. Christie)*. Таким чином, сутність смыслового змісту дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep* визначає виборність у сполученні кожного з них з певними модальними дієсловами або з певним значенням того чи іншого модального дієслова.

Протистояння дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep* може визначатись не тільки смысловими ознаками, але й ознаками експресивними. У контекстах, умови яких допускають лише одне осмислення сну, а саме як дії або стану, використання дієслова *sleep* у першому випадку і слова семантики стану *be asleep* у дру-

гому нейтрально і визначається виключно їхніми змістовими ознаками. Поряд із контекстами, що допускають використання лише одного синоніму, можливі випадки, що допускають використання як дієслова *sleep*, так і слова семантики стану *be asleep*. Можливість використання обох синонімів в одній і тій же ситуації пояснюється тим, що в цих випадках змістова відмінність не відіграє важливої ролі для розуміння спільного змісту контексту. У випадках, де можливе використання обох одиниць, нейтральним засобом позначення сну є слово семантики стану *be asleep*. Навпаки, дієслово *sleep* у цих умовах, як правило, проявляє експресивні ознаки. Той факт, що нейтральним засобом позначення сну у контекстах є слово семантики стану *be asleep*, говорить про те, що сон сприймається як стан відключення і бездіяльності, е.г.: *Stephen was asleep (A. Cronin). Is baby asleep? (O'Connor), Aren't you asleep either? (A. Christie).*

Можна виділити такі два типи експресивності:

– експресивність, яка зв'язана з частотою використання слова, яке аналізуємо, порівняно з деяким іншим мовленнєвим засобом, що може позначати ту саму денотативну ситуацію;

– експресивність, яка визначається тим, що слово передає інформацію не тільки про деяку змістовну характеристику описуваного, але й про ставлення розповідача до цієї ознаки.

Як показує дослідження, дієслово *sleep* може виражати обидва типи експресивності. Перший тип експресивності передбачає, що слово семантики стану *be asleep* у висловлюваннях типу *Is baby asleep? Aren't you asleep either? When I looked in, you were asleep* допускає заміну на *sleep*. *Is baby sleeping? Aren't you sleeping either? When I looked in, you were sleeping*. В умовах цього типу висловлювання, де не передається ніякої нової додаткової інформації, дієслово *sleep* у контекстах такого роду вибирається розповідачем для вираження експресивності, зв'язаної з малою частиною використання *sleep* порівняно з використанням слова семантики стану *be asleep* у цих умовах. Експресивний ефект з'являється від раптовості, незвичайності появи дієслова *sleep* там, де мало б очікуватися, згідно з мовленнєвою нормою, слово семантики стану *be asleep*.

Аналогічну відмінність можна побачити у наступній парі синонімічних речень, е.г.: *When the alarm clock rings you are always asleep. When the alarm clock rings you are always sleeping*, у яких протиставлення дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep* здійснюється за лінією експресивності/неекспресивності, оскільки цей контекст не

знаходить умов, які б дали змогу дієслову *sleep* реалізувати змістові компоненти його значення.

Наявність експресивного компонента у значенні дієслова *sleep* підтверджується також неможливістю використання дієслова *sleep* у випадках, коли за умовами денотативної ситуації необхідно розповісти тільки про сам факт сну. Експресивний варіант значення дієслова *sleep* прийшов би у цьому разі у конфлікт зі спільним змістом контексту, е.г.: *If I was asleep how can I say, but I think it's quite likely (G. Greene).*

Розглянемо ще одне речення, де відсутні необхідні умови для вибору експресивного мовленнєвого засобу, е.г.: *I want father badly. You probably know where he is. Yes, of course, I do. He is asleep in his room.* Допускає чи не допускає зміст спільного контексту заміну слова семантики стану *be asleep* на дієслово *sleep* у цьому прикладі? Інформація, що передається *He is asleep in his room*, дає відповідь на питання "Where is he?". Відповідач лише попутно доносить інформацію про те, що отець спить. Не будучи головним у інформації, що передається, повідомлення про те, що денотат підмета спить, звичайно, потребує нейтрального, неекспресивного засобу позначення, тому заміна слова семантики стану *be asleep* на дієслово *sleep* у експресивному варіанті його значення неправомірна в цьому контексті.

Таким чином, не всі лексеми, що виступають як нейтральний засіб позначення сну і протистояють дієслову *sleep* по лінії експресивності/неекспресивності, допускають заміну на *sleep* у експресивному варіанті його значення. Така заміна закономірна лише за наявності певних умов в описуваній ситуації, що вимагають використання експресивного мовленнєвого засобу.

Другий тип експресивності реалізується у дієслові *sleep* у тих випадках, коли необхідно передати інформацію про те, що сон представляється розповідачу як дещо важливе, від чого сплячого не можна відволікати. Бажання, необхідність особливо підкреслити це визначають вибір розповідачем дієслова *sleep* у експресивному варіанті значення. Порівняємо два речення, що розрізняються за використанням дієслова *sleep* і слова семантики стану *be asleep*, е.г.: *Mary, it's two o'clock. Fanny's asleep. Mary, it's two o'clock. Fanny's sleeping*. У першому висловлюванні *is asleep* виступає як нейтральний засіб позначення сну, тоді як *is sleeping*, протиставлене йому, виступає як експресивне. Розповідач вибирає *sleep*, щоб особливо підкреслити важливість того, що Фані спить, він як би попереджає про те, що є небезпека розбудити сплячого і що це небажано.

Висновки. Так дієслово *sleep*, як правило, у формах *Continuous* може протиставлятися слову семантики стану *be asleep* за експресивними ознаками, висловлюючи залежно від спільного змісту контексту два різні типи експресивності. Відмінна ознака «дія – стан» знаходиться в основі опозиції *sleep – be asleep*. Дієслово *sleep* показує сон як дію, реалізовану денотатом підмета. У протиставленні слово семантики стану *be asleep* показує сон як стан, у якому знахо-

диться денотат підмета в деякий час. Відмінна ознака між дієсловом *sleep* і словом семантики стану *be asleep*, у який опозиція *sleep – be asleep* може бути реалізована, – це залежність і незалежність реалізації сну від волі денотата підмета. Крім протиставлення за змістовими ознаками, опозиція *sleep – be asleep* може йти лінією експресивних ознак. Нейтральним, загальноновизнаним засобом позначення сну є слово семантики стану *be asleep*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Блох М.Я. Теоретическая грамматика английского языка. Москва : Высшая школа, 2000. 367 с.
2. Ильиш Б.А. О категории состояния в английском языке. *Памяти академика Л.В. Щербы*. Ленинград : Наука, 1951. С. 48–53.
3. Lakoff G.D., Steinberg D., Jakobovits L. On Generative Semantics. Cambridge, 1971. P. 232–296.
4. Lee Debra S., Hall C., Hurlly M. American Legal English: Using Language in Legal Contexts. Москва : Городец, 2006. 296 с.
5. Пипаст Л.О. К вопросу о категории состояния в английском языке. *Иностранные языки в школе*. 1951. № 5. С. 13–23.
6. Раєвська Н.М. Теоретична граматика сучасної англійської мови. Київ : Вища школа, 1976. 297 с.
7. Роговська Б.Й., Хаймович Б.С. Граматика англійської мови. Київ, 1960. 440 с.
8. Fillmore Ch.J. The Case for Case. *Universals in Linguistic Theory*. New York a. o., 1966. P. 1–88.

УДК 811.111'373.45:811.112.2

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.16.16>

АНГЛІЙСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ МОЛОДІ

ENGLISH BORROWINGS IN INTERNET COMMUNICATION OF GERMAN – SPEAKING YOUTH

Ніколащенко Ю.А.,

orcid.org/0000-0002-7962-7492

викладач кафедри теорії та практики перекладу

Миколаївського національного університету імені Петра Могили

У статті розглянуто специфіку англійських запозичень в інтернет-комунікації німецької молоді. Здійснено аналіз розвідок вітчизняних та закордонних дослідників, присвячених проблемі функціонування англійських запозичень та інтернет-спілкуванню користувачів соціальних мережах. З'ясовано, що запозичення з англійської мови є результатом популяризації американського способу життя, стрімкого розвитку науково-технічного процесу та глобалізації. Характерною особливістю запозичень є те, що вони надзвичайно «легко» інтегруються в інтернет-спілкування молоді, до того ж спостерігається їх механічне перенесення і впровадження в німецьку мову. Визначено, що інтернет-комунікація створює особливе поле мовної реалізації, а також приводить до появи нових форм спілкування, мовних стереотипів поведінки та нових мовних форм. Зазначено, що для такого виду комунікації характерні нові види скорочення інформації, специфічне використання знаків пунктуації та використання в писемному мовленні засобів, що замінюють міміку та жести. Виокремлено групи форм інтернет-мережі, де спілкується молодь Німеччини. Вони у своєму спілкуванні вживають поширювані кліше, а також мовні елементи англійських запозичень задля ефімізації або, навпаки, огрубіння мови. Запозичені слова сприяють реалізації намагання до оригінальності, експресивності, створюють ефект новизни та незвичності, легко вплітаються в мову німецькомовних користувачів внаслідок того, що вони недовгі, короткі та односкладові. Виокремлено поле вживання англійських запозичень в інтернет-комунікації молоді Німеччини, а саме в привітаннях, реаліях, що відображають предмети та дії повсякденного життя, характеристиках людини, комп'ютерних технологіях, виборі собі прізвища для анонімності віртуального спілкування. Визначено, що збільшується тенденція використання аббревіатур та скорочень у спілкуванні, оскільки німецькомовна молодь прагне економії мовних засобів, яка відома лише партнерам по спілкуванню.

Ключові слова: англійські запозичення, інтернет-комунікація, мовні засоби, соціальні мережі.